

Nişanlılık sorumlulukları

döneminin

Balıkesir'den Tahsin Bey: “Nişanlılık döneminde, düğüne altı ay varken, her iki taraf da istiyorsa, görüşmelerdeki haramlığı kaldırmak için nikâh yapılır mı? Bunda ne gibi sakıncalar var? Nişanlılık döneminin sorumlulukları nelerdir?”

İslâm'da ve tüm dinlerde nikâh, nişanlılığın başladığını değil, evliliğin başladığını bildirir. Nişanlılık devresi ise evlilik değil, evliliğe atılan bir adımdır. Bizim kültürümüzde bu devre, genellikle, birer yüzük takılarak kesilen bir sözle başlatılır. Söz kesilir, sözü nişanlılık devresi izler, nişanlılık devresini ise evlilik izler. Bu dönemler içerisinde bütün sorumluluklar peyderpey yerine getirilir.

Nişanlılık döneminin sorumlulukları hakkında şunlar söylenebilir:

1-Nişanlılık, bizzat evlilik demek olmayan, ancak evlilikle sonuçlanan yeni bir ahlâkî dönemin adıdır. Bu dönemde taraflar birbirlerini tanırlar. Yalnız evlenecek adaylar değil; her iki adayın ailesi de birbirleriyle tanışır ve kaynaşırlar. Böylece, evlenecek adaylarının evliliklerinin huzurlu başlaması ve problemsiz devam etmesi için gerekli olan adımlardan birisi atılmış olur. Bu yeni kurulan yakınlığın getirdiği şefkat ve sıcaklık zemininde nişanlılar birbirleriyle, karşılıklı saygıya ve nezakete dayalı, ama mahremiyete dikkat etmek şartıyla ilgilenirler.

2-Nişanlanma bir evlilik vaadidir, ama bir nikâh akdi değildir. Vaad olması taraflara şu ahlâkî yükümlülükleri beraberinde getirir:

- a) Taraflar vaatlerine sadık kalmalıdır.
- b) Taraflar birbirlerini aldatmamalıdır.
- c) Taraflar birbirlerine dürüst ve nazik davranmalıdırlar.
- d) Taraflar birbirlerine karşı güven sarsıcı davranışlardan uzak kalmalıdır.
- e) Taraflar yer yer yaşanan anlaşmazlıkları büyütmeden ve başka kişilere taşımadan

sağduyulu hareket ederek çözmelidirler.

f) Taraflar birbirlerinin kusurlarını eleştiri konusu yapmaktan kaçınmalıdırlar.

g) Taraflar birbirlerini olduğu gibi kabul etmeli ve sevmelidirler.

3-Nişanlanma, İslâm hukukunda taraflara bir evlenme mecburiyeti getirmez. Evlilik birliğini sürdüremeyeceklerini anlayan nişanlılar, nişanı bozma yetkisine ve hakkına sahiptirler. Nişan bozulduğunda, verilen hediyeler karşılıklı olarak iade edilir. Kız tarafı aldığı mehri geriye verir.

4-Nişanlılık, kız ve erkeğe, evliliğin helâl kıldığı beraber yaşama hak ve salâhiyetini vermez. Bu dönemde ne kadar karşılıklı sevgi, güven ve iyi niyet olursa olsun; kız ve erkeğin, mahremiyet bakımından birbirlerineâ€“neredeyse—iki yabancı gibi oldukları ve mahremiyet sınırına dikkat etmeleri, birbirlerine karşı sevgilerini, tutkularını ve aşklarını mahremiyet perdesi arkasından yaşamaları gerektiği unutulmamalıdır.

5-Kendi başlarına karar verebilecek derecede yetişkin, reşit ve akli başında olan nişanlıların, üçüncü bir şahsın beraberliğinde görüşmelerine, konuşmalarına ve problemlerini tartışmalarına imkân verilebilir. Sırf görüşmek ve konuşmak için mahremiyeti kaldırmaya ve erken bir nikâha gerek yoktur.

6-Nişanlılar arasında sırf rahat görüşme yapılsın, haramlık ortadan kalksın diye yapılan nikâh, birçok yönden mahzurlar taşır. Belli başlı mahzurları sıralayacak olursak:

a) Henüz evlilik hayatına adım atılmamıştır. Anlaşmazlık söz konusu olduğunda ayrılmak problem haline gelir. Erken gelen boşanma her iki tarafı da yıpratır.

b) Erken yapılan nikâhın kıymetini her iki taraf da takdir edemez. Nişanlılık döneminin fevrîliklerinden nikâh kurumu zarar görür. Meselâ, erkek daha sonra pişman olacağını düşünmeden fevrî biçimde boşama yaparsa; daha başlamamış olan evlilik, yüzeysel kırılganlıklar nedeniyle, barışma imkânına kavuşmadan suya düşer. Veya kız tarafı—tek taraflı olarak—nişandan vazgeçmek istediğinde, bunu kolay başaramaz; erkeğe boşama yaptırmak gibi bir sıkıntı ile yüz yüze gelir. Erkeği boşamaya mecbur kılmaksa, onur kırıcı gelişmelere yol açar.

c) Anlaşmazlık ve ayrılık gündeme geldiğinde, yapılmış olan erken nikâh, kızı ve kız tarafını beklenmedik mağduriyetlere uğratabilir.

d) Dinî nikâhın sû-i istimal edilmesine zemin hazırlanmış olur.

Bu bakımdan sözlölük ve nişanlılık döneminde erken nikâh yapılmaması, nikâhın evliliğe yakın ve sırf evlilik amacıyla yapılması her iki tarafın, bilhassa kız tarafının huzurunun ve onurunun korunması açısından fevkalâde önemlidir.

Cenâb-ı Hak evlatlarımıza hayırlı kısmet ve tükenmez nasip lütfetsin. Nikâhlarımızı rızasıyla sonuçlandırırsın. Âmin.